

A black and white portrait of Boris Berezovsky, a middle-aged man with dark hair, resting his head on his right hand. He is wearing a dark jacket over a light-colored shirt. The background is dark and moody.

**concerto
BUDAPEST**

BORIS BEREZOVSKY © Juri Bogomaz

BORIS BEREZOVSKY
ÉS A CONCERTO BUDAPEST
2019. ÁPRILIS 6. / 7. 19.30

ZENEAKADÉMIA
NAGYTEREM

04.06.

BRAHMS

I. (d-moll) zongoraverseny, op. 15

*I. Maestoso**II. Adagio**III. Rondo: Allegro non troppo*

– szünet –

04.07.

PROKOFJEV

I. (Desz-dúr) zongoraverseny, op. 10

*I. Allegro brioso**II. Andante assai**III. Allegro scherzando***SOSZTAKOVICS**

II. (F-dúr) zongoraverseny, op. 102

*I. Allegro**II. Andante**III. Allegro***Concerto Budapest**

Vezeti és zongorán közreműködik:

Boris Berezovsky

BORIS BEREZOVSKY

Bohém sztáralkat, parádés manuális adottságokkal rendelkező virtuóz előadó és egyszersmind valódi elmélyült művész: ez mind okkal-joggal elmondható az idén 50 éves moszkvai születésű zongoraművészről, Boris Berezovskyról, akit a mérvadó véleményű Gramophone magazin néhány esztendeje ekképp méltatott: „bizonyosan ő a múlt nagy orosz zongorista tradíciójának igazi örököse”. Lemezdíjak sorának birtokosa, és ami ennél is sokkal fontosabb, hiszen napjaink koncertéletében mind ritkábbnak számító jelenség: Berezovsky sohasem kerüli el a kockázatot, ő a zongoránál ülve is mindenkor a legnagyobb tétben játszik.

CONCERTO BUDAPEST

A Concerto Budapest Magyarország egyik vezető nagyzenekara, történelmi múlttal és a fiatal zenészek dinamizmusával. Nagyívű műsorszerkesztésével elkötelezetten képviseli a progresszív és sokszínű, egyedülálló repertoárt, mely a közkedvelt mesterművektől a legújabb, XXI. századi kortárs darabokig terjed. Vendégei olyan világhírű művészek, mint Gidon Kremer, Jevgenyij Koroljov, Boris Berezovsky, Isabelle Faust vagy Sir James Galway. Művészeti igazgatója 2007 óta a több mint 70 nemzetközi díjjal kitüntetett, Liszt-díjas, érdemes művész, Keller András, a Keller Quartet alapítója.

Johannes BRAHMS I. (d-moll) zongoraverseny, op. 15

Kézzongorás szonáta, majd szimfónia tervéből született zongoraverseny, a zeneszerző legelső nagyzenekari kompozíciója: ez a d-moll versenymű, amelynek anyaga 1854 és 1858 között formálódott a fiatal Johannes Brahms (1833–1897) keze alatt. A keletkezéstörténet, de maga a kész mű is alakok egész sorát, barátot, mentort és kollégát vonultat elénk. Kezdvé a Brahms indulását oly lelkes szavakkal köszöntő idősebb pályatársan, Robert Schumannon, akinek lelki egyensúlya éppen 1854-ben bomlott meg véglegesen, hogy aztán pusztá vegetálássá süllyedt élete utolsó két esztendejét egy elmegyógyintézetben töltsé. Brahms rögvést a család segítségére sietett, s kapcsolata a kezdetektől idealizált Clara Schumann-nal számottevően elmélyült ezekben az években: az Adagio tételt utóbb maga a komponista nevezte Clara gyengéd portréjának. S persze megemlítendőek azok a tapasztaltabb muzsikuskok is, akik kollegiális és egyszersmind baráti tanácsaikkal a hangszerelés terén ekkor még többé-kevésbé járatlan fiatalember segítségére voltak: a nagy hegedűs, Joachim József, illetve a zeneszerző Julius Otto Grimm. A tragikus, de legalábbis súlyosan zaklatott hangvételelű szélső tételekből, valamint a köztük elhelyezett, megindítóan (és olykor szinte Chopin idézően) bensőséges lassú tételből álló versenymű – némi eufemizmussal élve – nem talált lelkes fogadtatásra az 1859. január 22-i, hannoveri ősbemutatón, ahol a zenekart Joachim irányította, míg a zongoránál maga a szerző foglalt helyet. Az ekkor, s utóbb még pár évig kitartóan hűvös közönségreakció magyarázatául a zongoraverseny szokatlanul robusztus jellege és mindvégig áthatóan komoly hangvétele éppúgy felhozható, akárcsak az az előadó-művészeti paradoxon, hogy miközben a d-moll koncert magánszólama rendkívül igényes, sőt szinte pusztítóan nehéz – mégsem kínál hálás lehetőséget a zongorista virtuozitásának csillogtatására.

Szergej PROKOFJEV: I. (Desz-dúr) zongoraverseny, op. 10

„Az I. zongoraverseny volt talán az első többé-kevésbé érett alkotásom, mind koncepció, mind kivitel szempontjából. A koncepciót elsősorban a zongora és a zenekar számtalan kombinációja teszi érdekessé, másodsorban pedig a forma... Ezt a formát azzal vádolták, hogy miatta a versenymű összefüggéstelen epizódok sorára bomlik. Pedig ezek az epizódok szorosan össze vannak fogva. A formai terv megoldása is jobban sikerült, mint előző műveimben, s így ezt a koncertet – kisebb javításoktól eltekintve – abban a formában hagytam meg, ahogy eredetileg leírtam.” Így értékelte az

évtizedek távolából visszatekintő Szergej Prokofjev (1891–1953) Desz-dúr versenyművét, amelyet 1911-12-ben komponált, még a szentpétervári konzervatórium növendékeként. Az egyik professzorának, a vezénylést oktató „rettegett Nyikolaj Cserepnynnek” ajánlott zongoraversenyben a kivételes tehetségű ifjú rebellis jószerint mindahány utóbb alkotói védjeggyé nemesülő ismertetőjegye megtalálható volt. Ilyesformán ebben a negyedórás időtartamú, s gyakorlatilag egytényesnek észlelhető műben ott a szarkazmusba át-átforduló, fanyar, ám játékos irónia, a megkapó érzelmesség, de éppígy a lenyűgöző virtuozitás és ötletesség, valamint az a szaggatott ritmusokban kirobbanó impulzivitás, amely nyilvánvalóan meghökkentette Prokofjev korai kritikusait és konzervatív professzorait is. Utóbbiak azonban még így is fejet hajtottak az 1912 nyarán megtartott moszkvai ősbemutató főszereplője, a bravúros zongoraszólót elővezető Prokofjev oly nyilvánvaló tehetsége előtt. Két évvel később ugyanis a konzervatórium vezetése éppen ennek a versenyműnek az előadásáért jutalmazta az Anton Rubinsteinről elnevezett díjjal a végzős növendéket, még azt a kockázatot is nyíltan vállalva, hogy ezzel a döntéssel bátorítani fogják Prokofjev zeneszerzői működésének kárhoztatandó tendenciáit.

Dmitrij SOSZTAKOVICS: II. (F-dúr) zongoraverseny, op. 102

Amíg a ma este felhangzó másik két zongoraversenyt a szerzők eredendően saját maguk előadói képességeihez szabták, s ennek megfelelően az ősbemutatókon ők maguk játszották a zongora magánszólamát, addig Dmitrij Sosztakovics (1906–1975) II. zongoraversenye – bocsánatos leegyszerűsítéssel – lenyűgöző apai gesztusnak tekinthető. Az 1957-ben komponált F-dúr versenymű ugyanis a zeneszerző fia, Makszim Sosztakovics 19. születésnapjára készült, s ennek jegyében az alkotás moszkvai ősbemutatójára is a reménybeli ifjú zongoraművész konzervatóriumi vizsgakoncertjén került sor, 1957 májusában. A derűsen játékos hangvételű alkotást a szerzői understatement művészi értékkel nem rendelkezőnek állította, alighanem körütekintő elővédekezés okán – de azért talán nem minden alap nélkül. A zongoratanulás, a gyakorlás iskolai elemeivel ironizáló kompozíció mindazonáltal így is jócskán Sosztakovicsra vall. Például a versenymű saroktétéleiben elhelyezett négy indulóval és variánsaikkal, Bach és Muszorgszkij szellemének játékos megidézésével, vagy épp a finálé úgynevezett Hanon-skálázásával, ezzel a zenészhumort kiterjesztő obligát ujjgyakorlat-paródiával.

Szöveg: László Ferenc

2019

6 APR

7 APR

BORIS BEREZOVSKY AND THE CONCERTO BUDAPEST

BRAHMS Piano Concerto No. 1 in D minor, Op. 15

– *interval* –

PROKOFIEV Piano Concerto No. 1 in D-flat Major, Op. 10

SHOSTAKOVICH Piano Concerto No. 2 in F major, Op. 102

Concerto Budapest Symphony Orchestra

Conductor and piano: **Boris Berezovsky**

"He is the true successor to the great Russian pianists of the past." This is how a few years ago the highly respected Gramophone magazine characterized Boris Berezovsky, who has been a regular guest artist at concerts by Concerto Budapest. The Moscow-born, world-famous pianist further intensifies his collaboration with Concerto Budapest, because this time he also undertakes conducting duties at this daringly enterprising concert in which there are no fewer than three piano concertos with Berezovsky solos. The programme spans almost exactly a century, since the first piano concerto of Brahms dates from 1858, and the Shostakovich work was written in 1957. Brahms originally planned his D minor composition as a sonata for two pianos, then he began thinking in terms of a symphony, but finally it ended up as a piano concerto. At barely 20 in the early 1910s, Prokofiev didn't exhibit as much indecision: "The First Concerto was perhaps my first more or less mature composition as regards both conception and fulfilment," he wrote in his memoirs. Shostakovich penned the F major concerto to celebrate the 19th birthday of his son Maxim. It is cheerfully light music yet it demands considerable virtuosity.

KREMER

KRILOV

JARVI

PLETNÝOV

HOLLIGER

WEITHAAS

BUNIAȚISHVILI

VINNITSKAYA

MASIN

PORAT

KELLER

concerto
BUDAPEST
zene szenvedéllyel

19/20

Bérletek
áprilistól!

concertobudapest.hu

www.concertobudapest.hu